

تاریخ معاصر

کلیه یازدهمی ها (بااستثنای علوم انسانی)

تهیه کننده: احمد اسدی اقدم - دبیر تاریخ (آذربایجان شرقی - مرد)

درس ۱۱: اشغال ایران توسط متفقین و آثار آن

ردیف	متن سوالات
نخستین سال های حکومت محمدرضا پهلوی	
۱	رضا شاه توسط چه نیرویی برکنار شد و جانشین او که بود و حامی سلطنت جانشین او کدام کشور بود؟ پس از عزل رضاشاه توسط انگلیسی ها، محمدرضا شاه با حمایت انگلستان به سلطنت رسید (۲۶ شهریور ۱۳۲۰).
۲	رضا شاه به کجا تبعید گردید؟ به جزیره موریس در اقیانوس هند
۳	کدام یک از عوامل جنایت های دوران استبداد رضاشاه، پس از او محاکمه شدند؟ نظیر سرپاس رکن الدین مختاری، رئیس شهربانی تهران، مصطفی راسخ، رئیس زندان قصر و پزشک احمدی، پزشک زندان قصر که در جنایت های رضا شاه مشارکت داشتند
تصاحب امکانات و منابع ایران توسط متفقین	
۴	متفقین پس از اشغال ایران چه منابع و امکاناتی از ایران را تصاحب کردند؟ متفقین با تصاحب کلیه وسایل حمل و نقل خصوصی و دولتی، بخش قابل توجهی از امکانات کشور را در اختیار گرفتند. درحالی که مردم ایران دچار قحطی شده بودند، میحتاج عمومی از جمله گندم و برنج تولیدی داخلی به شوروی ارسال و یا توسط نیروهای اشغال گر مصرف می شد و کارخانه ها در اختیار متفقین قرار گرفت.
۵	مجلس سیزدهم، در آبان ۱۳۲۱ اختیار تنظیم امور مالی و اقتصادی کشور کرد؟ مجلس سیزدهم به میلپو آمریکایی چه اختیاراتی واگذار کرد؟ میلپو علاوه بر امور مالی، قدرت وضع مقررات و قوانین و تغییر قیمت ارز (در جهت منافع متفقین) را نیز یافته بود و بر امور مالی ارتش و شهربانی هم نظارت می کرد
تشکیل حزب های سیاسی و دخالت بیگانگان	
۶	در اوائل سلطنت محمد رضا پهلوی چه احزابی در ایران تشکیل شد؟ (پرشش نمونه) اراده ملی - کمونیست های سابق، حزب توده - قوام السلطنه، حزب دمکرات - جمعیت فدائیان اسلام به رهبری شهید نوآب صفوی
۷	سید ضیاء الدین طباطبایی پس از تبعید از ایران به کجا رفت و چه کرد؟ انگلستان، سیدضیاءالدین طباطبایی، عامل سیاسی کودتای سوم اسفند ۱۲۹۹ را، که در فلسطین به کار واسطگی خرید زمین از مسلمانان برای یهودی ها و کمک به اشغال آن اشتغال داشت به ایران بازگرداند
۸	جمعیت فدائیان اسلام به رهبری چه کسی تاسیس شد؟

	شهید نواب صفوی
۹	حزب اراده ملی توسط چه کسی تاسیس شد؟ سید ضیاء الدین طباطبایی
مذاکره های نفت و سیاست موازنه منفی	
۱۰	در سال ۱۳۲۳ ش، در زمان اوایل سلطنت محمد رضا شاه در زمینه نفت چه مذاکراتی با کشورهای خارجی صورت گرفت؟ در سال ۱۳۲۳ ش چندین شرکت نفتی انگلیس و آمریکا خواستار امتیاز نفت مناطق جنوب شرقی ایران (بلوچستان) شدند. اعضای حزب توده در مجلس با اعطای امتیاز نفت به طور جدی مخالفت کردند. هم زمان دولت شوروی نیز درخواست امتیاز نفت شمال ایران را کرد، اما این بار حزب توده از اعطای امتیاز نفت شمال به شوروی حمایت کرد
۱۱	موضع دوگانه حزب توده ایران در قبال اعطای امتیاز نفت به کشورهای خارجی چه بود؟ اعضای حزب توده در مجلس با اعطای امتیاز نفت به طور جدی مخالفت کردند. هم زمان دولت شوروی نیز درخواست امتیاز نفت شمال ایران را کرد، اما این بار حزب توده از اعطای امتیاز نفت شمال به شوروی حمایت کرد
۱۲	دولت شوروی برای بدست آوردن امتیاز نفت، از چه راههایی (اهرم هایی) ایران را تحت فشار گذاشت؟ اهرم هایی چون حزب توده و عوامل داخلی اش و همچنین قوای مسلح شوروی که به رغم پایان یافتن جنگ همچنان در خاک ایران حضور داشتند، دولت و مجلس را تحت فشار گذاشت
۱۳	طرح مجلس (به همت دکتر مصدق) درباره ی اعطای امتیازات نفت به بیگانگان چه بود؟ نمایندگان دوره چهاردهم مجلس طرحی را تصویب کردند که طبق آن مذاکره با کشورهای خارجی برای واگذاری امتیاز نفت، بدون تأیید مجلس ممنوع شده بود
۱۴	طرح سیاست موازنه منفی به چه معنا بود و توسط چه کسی مطرح شد؟ طبق آن مذاکره با کشورهای خارجی برای واگذاری امتیاز نفت، بدون تأیید مجلس ممنوع شده بود، یعنی ممنوعیت واگذاری امتیاز نفت به قدرت های شرق و غرب / توسط دکتر مصدق
۱۵	سیاست موازنه منفی چه فرقی با سیاست موازنه مثبت داشت؟ این اقدام به منزله اتخاذ سیاست موازنه منفی بود، یعنی ممنوعیت واگذاری امتیاز نفت به قدرت های شرق و غرب که در برابر سیاست موازنه مثبت که اعطای امتیاز نفت به دو قدرت شرق و غرب بود، اتخاذ گردید
شکست تجزیه طلبان و تخلیه ایران از نیروهای شوروی	
۱۶	دولت های متفق در طول جنگ جهانی نسبت به ایران چه تعهدی داشتند و چگونه به تعهدات خود عمل کردند؟ با وجود تعهدات دول متفق در طول جنگ مبنی بر احترام به حق حاکمیت ایران و تخلیه سریع کشور پس از خاتمه جنگ (حداکثر ظرف شش ماه)، دولت های آمریکا و انگلستان اقدام به خروج نیروهای نظامی خود از ایران کردند، اما هنوز نشانه ای از تخلیه ایران از سوی قوای شوروی مشاهده نمی شد.
۱۷	چرا دولت شوروی از تخلیه ایران از نیروهای خود (پس از جنگ جهانی دوم)، خوداری می کرد؟ (پرسش نمونه) ایجاد حاشیه امنیتی و منطقه حایل از طریق تجزیه برخی از مناطق ایران (آذربایجان ایران و الحاق آن به آذربایجان شوروی) و دستیابی به امتیاز نفت شمال و ...، زیرا از اوایل قرن بیستم امتیاز نفت جنوب در دست انگلیسی ها بود
۱۸	شوروی برای رسیدن به اهداف خود از چه حزبی و چگونه حمایت کرد؟ فرقه دمکرات آذربایجان / این گروه از شوروی تجهیزات جنگی دریافت می کرد و با پشتیبانی نیروهای نظامی شوروی اقدام به تضعیف حاکمیت دولت مرکزی ایران و اشغال بخش هایی از آذربایجان کرد.
۱۹	تخلیه قوای شوروی از خاک ایران چگونه محقق شد؟ سرانجام غائله آذربایجان و کردستان که به بحران بزرگی تبدیل شد و ممکن بود باعث تجزیه این دو بخش از خاک ایران شود، با رشادت و مقاومت مردم وطن خواه و مسلمان آذربایجان و کردستان و با همان سرعتی که آغاز شده بود، به پایان رسید. البته فشارهای بین المللی و تلاش های قوام السلطنه که وعده امتیاز نفت شمال را به شوروی داده بود در این ماجرا تأثیر داشت
۲۰	چه عواملی باعث تخلیه قوای شوروی از ایران و ختم غائله ی آذربایجان و کردستان شد؟ فشارهای بین المللی و تلاش های قوام السلطنه که وعده امتیاز نفت شمال را به شوروی داده بود
دولت های بی ثبات	

۲۱	<p>چه عواملی در بی ثباتی و تزلزل کابینه ها در ایران پس از خروج متفقین نقش داشت؟</p> <p>دخالت های آشکار و پنهان بیگانگان و عوامل آنها در امور داخلی ایران، ناهماهنگی میان مجلس و دولت و بحران های سیاسی و اقتصادی ناشی از آن</p>
به رسمیت شناختن رژیم اشغالگر قدس	
۲۲	<p>دولت اسرائیل چگونه توسط دولت ایران به رسمیت شناخته شد؟</p> <p>محمد ساعد مراغه ای، پس از دریافت چهارصد هزار دلار رشوه از اسرائیل، ضمن تعویض وزیر خارجه، با موافقت شاه، در دی ماه ۱۳۲۸، دولت اسرائیل را به رسمیت شناخت</p>
۲۳	<p>در زمان نخست وزیری چه کسی رژیم اشغالگر قدس از طرف دولت ایران به رسمیت شناخته شد؟</p> <p>محمد ساعد مراغه ای</p>
۲۴	<p>اعلام موجودیت دولت صهیونیستی موجب چه واکنشی در ایران گردید؟</p> <p>در این ارتباط، به دعوت آیت الله کاشانی و سیدمجتبی نواب صفوی، رهبر « فداییان اسلام » اجتماع هایی گسترده در حمایت از مردم فلسطین بر پا شد و بیش از پنج هزار نفر فدایی، برای اعزام به آن سرزمین، ثبت نام کردند</p>
تغییر قانون اساسی برای افزایش اختیارات شاه	
۲۵	<p>هدف از طراحی حادثه ۱۵ بهمن ۱۳۲۷ (سوء قصد به شاه) چه بود؟ پس از حادثه چه اقدامات سرکوبگرانه از سوی رژیم صادر شد؟</p> <p>برای این هدف طراحی شده بود که مبارزه ضد استعماری ملت ایران متوقف گردد/پس از این واقعه، حزب توده، به عنوان عامل نفوذ سیاست خارجی شوروی منحل و آیت الله کاشانی ابتدا به زندان فلک الافلاک خرم آباد و سپس به لبنان تبعید شد</p>
۲۶	<p>پس از سوء قصد به جان شاه چه اقداماتی توسط حکومت انجام شد؟</p> <p>پس از این واقعه، حزب توده، به عنوان عامل نفوذ سیاست خارجی شوروی منحل و آیت الله کاشانی ابتدا به زندان فلک الافلاک خرم آباد و سپس به لبنان تبعید شد</p>
۲۷	<p>محمد رضاشاه با تغییر قانون اساسی در پنجم اسفند ۱۳۲۷، چه اختیاراتی به دست آورد؟ (پرسش نمونه)</p> <p>در قانون اساسی جدید قدرت انحلال دو مجلس، فرماندهی کل قوا، اعلان جنگ و صلح و نصب وزراء را به دست آورد</p>
جریان های دینی و فرهنگی	
۲۸	<p>هدف اصلی مطبوعات دینی و جنبش های اسلامی دانشجویی و جریان روشنفکر در دهه ۱۳۲۰ چه بود؟</p> <p>یکی از اهداف مهم این جریان ها مقابله با اندیشه و جریان های غیراسلامی به ویژه کمونیسم بود</p>
درس ۱۱ : سوالات چهارگزینه ای	
۱	<p>کدام شخص در دوره ی محمد رضا شاه پس از دریافت چهارصدهزاردار رشوه از اسرائیل با موافقت شاه، دولت اسرائیل را به رسمیت شناخت؟</p> <p>الف) فروغی ب) سیدضیاءالدین طباطبایی ج) محمدساعد د) تقی زاده</p>
۲	<p>اتحادسیاست موازنه ی منفی در برابر سیاست موازنه ی مثبت طرح چه کسی بود که به مجلس ارایه شد؟</p> <p>الف) مدرس ب) مصدق ج) کاشانی د) نمایندگان رسمی مجلس</p>
۳	<p>جمعیت فداییان اسام به رهبری چه کسی شکل گرفت؟</p> <p>الف) نواب صفوی ب) خلیل طهماسبی ج) شیخ محمدخیابانی د) آیت اله کاشانی</p>
۴	<p>حزب اراده ی ملی توسط چه کسی شکل گرفت؟</p> <p>الف) سیدضیاءالدین طباطبایی ب) سلیمان میرزا ج) قوام السلطنه د) آرتور میلیسپو</p>

درس ۱۱: پرسش های نمونه

۱ در اوایل سلطنت محمدرضا شاه چه احزابی در ایران تشکیل شد؟

اراده ملی - ز کمونیست های سابق، حزب توده - قوام السلطنه، حزب دمکرات - جمعیت فدائیان اسلام به رهبری شهید نواب صفوی

۲ دولت شوروی برای به دست آوردن امتیاز نفت، از چه راه هایی ایران را تحت فشار گذاشت؟

اهرم هایی چون حزب توده و عوامل داخلی اش و همچنین قوای مسلح شوروی که به رغم پایان یافتن جنگ همچنان در خاک ایران حضور داشتند، دولت و مجلس را تحت فشار گذاشت

۳ چرا دولت شوروی از تخلیه خاک ایران از نیروهای خود، خودداری می کرد؟

از جمله ایجاد حاشیه امنیتی و منطقه حایل از طریق تجزیه برخی از مناطق ایران (آذربایجان ایران و الحاق آن به آذربایجان شوروی) و دستیابی به امتیاز نفت شمال و ...، زیرا از اوایل قرن بیستم امتیاز نفت جنوب در دست انگلیسی ها بود

۴ محمدرضا شاه با تغییر قانون اساسی در پنجم اسفند ۱۳۳۲، چه اختیاراتی به دست آورد؟

در قانون اساسی جدید قدرت انحلال دو مجلس، فرماندهی کل قوا، اعلان جنگ و صلح و نصب وزراء را به دست آورد

موفق و سربلند باشید / احمد اسدی اقدم - مرنند